

Голові разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 20 051.058
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника,
доктору наук з державного управління,
професору Сурай Інні Геннадіївни

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз і аудит, доцента, завідувачки кафедри управління та бізнес-адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника **П'ятничук Ірини Дмитрівни** на дисертаційну роботу Прощука Едуарда Петровича «Публічне управління у сфері фізичної культури і спорту: європейська модель та її впровадження в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування

Актуальність дисертаційного дослідження. Аналіз європейського досвіду публічного управління фізичною культурою та спортом дозволив визначити функціональні напрями розвитку, зокрема, оздоровчо-рекреаційну, освітню функції, позиціонування країни, створення національного бренду та розвиток туристично-рекреаційного сектору через формування сприятливих умов для розвитку фізичної культури та спорту. Мультифункціональність сфери фізичної культури та спорту визначили доцільність пошуку системних підходів до забезпечення ефективної системи публічного управління.

Зокрема, проаналізовано національні моделі публічного управління, серед яких Британська, Німецька, Французька та Скандинавська. Врахувавши їх особливості, переваги та недоліки, можливості до імплементації у національну систему публічного управління було визначено за доцільне

використати окремі елементи французької моделі публічного управління. У дисертаційному дослідженні автором продовжується розробка та пошук шляхів імплементації Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом, основним пріоритетом якої є формування людиноцентричного підходу системи публічного управління.

У зв'язку з цим дисертаційне дослідження Прощука Едуарда Петровича «Публічне управління у сфері фізичної культури і спорту: європейська модель та її впровадження в Україні», є своєчасним та актуальним.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано як частину загального плану науково-дослідної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника: «Теоретико-методологічні та прикладні засади розроблення і функціонування інноваційних механізмів публічного управління та адміністрування» (номер державної реєстрації: 0120U100494). Внесок здобувача полягає у розробці концептуальних підходів до формування та функціонування інтегрованої моделі шляхом реалізації механізмів публічного управління розвитком фізичної культури та спорту в Україні.

Найбільш вагомні результати, отримані в дисертаційному дослідженні. Відповідно до мети дисертаційного дослідження здобувачем:

- проаналізовано науково-теоретичні засади та нормативно-правове забезпечення публічного управління у сфері фізичної культури та спорту;
- структуровано соціальні запити до публічного управління фізичною культурою і спортом в умовах європейського вектору інтеграції України;
- систематизовано концептуальні основи функціонування Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом у ЄС;
- визначено особливості імплементації Європейської моделі публічного управління у державах на загальноєвропейському та національному рівнях;
- запропоновано впровадження на базі Європейської моделі комплексу механізмів реалізації публічного управління у сфері фізичної культури та спорту;

- розроблено з урахуванням європейського досвіду інтегровану модель публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в обґрунтуванні науково-теоретичних засад та надання органам публічної влади практичних рекомендацій з впровадження європейського досвіду публічного управління фізичною культурою та спортом на національному рівні в Україні через функціонування інтегрованої моделі з ефективною реалізацією комплексу управлінських механізмів, а саме:

вперше:

- розроблено інтегровану модель публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні на основі використання європейського досвіду з впровадженням організаційних процедур та принципів функціонування фізичної культури та спорту, що відрізняється сучасними інноваційними підходами до суспільно-владної взаємодії у розвитку громадського здоров'я через системне проведення фізкультурно-оздоровчих заходів державного, регіонального та місцевого рівня із залученням широких верств соціуму;

удосконалено:

- комплекс механізмів реалізації публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні шляхом імплементації кращих практик Європейської моделі на основі ефективного функціонального забезпечення організаційного-економічного, нормативно-правового, мотиваційного, інформаційно-комунікативного та соціокультурного механізмів, що передбачають їх змістовне та структурне наповнення для використання органами публічної влади у сфері фізичної культури та спорту;

- науково-теоретичні підходи публічного управління у сфері фізичної культури та спорту щодо формування комплексності соціально-гуманітарної політики шляхом визначення основних тенденцій трансформації системи фізичного виховання через соціокультурний вплив держави із збереження і примноження капіталу громадського здоров'я та рівня суспільного

благополуччя через поетапне усвідомлення значення фізичної культури у сучасному суспільстві;

набули подальшого розвитку:

- соціальні критерії запитів до органів публічної влади з управління фізичною культурою та спортом в умовах європейської інтеграції України щодо визначення суспільних факторів збереження та підтримання зростання рівня громадського здоров'я із врахуванням настроїв соціуму з профілактики девіантних проявів поведінки індивідів через популяризацію фізичної культури і масового спорту як базису фізкультурно-оздоровчої діяльності в державі;

- засади функціонування Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом у країнах-членах ЄС шляхом з'ясування особливостей її практичного впровадження на загальноєвропейському та національному рівнях із врахуванням ресурсного наповнення об'єктів фізкультурно-спортивної інфраструктури за умов ефективної стратегії здорового способу життя громадян та підтримки спортивно-масового руху;

- концептуальні основи популяризації фізичної культури із врахуванням орієнтації на потреби індивідів з обґрунтуванням підходів до трансформації суспільно-владних відносин через інформаційно-комунікативний вектор комплексного цілеспрямованого впливу державної соціально-гуманітарної політики на розвиток сфери фізичної культури та спорту в суспільстві на сучасному етапі його демографічного розвитку.

Значення для науки і практики отриманих автором результатів полягає у формуванні концептуальних підходів до визначення специфіки реалізації механізмів публічного управління у сфері фізичної культури та спорту, формування практичних рекомендацій до забезпечення ефективної системи публічного управління фізичною культурою та спортом, імплементації окремих елементів Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом на національному, регіональному та місцевому рівнях. Практичні розробки дисертаційного дослідження використані у практичній діяльності ГО «Надихай», Прикарпатського національного університету імені

Василя Стефаника; Управління спорту та молодіжної політики Івано-Франківської обласної державної адміністрації; «Всеукраїнською федерацією української боротьби на поясах».

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Основні положення дисертаційного дослідження опубліковані в 12 наукових працях, у тому числі 4 статей у наукових фахових виданнях України з публічного управління 2 статті у зарубіжних періодичних виданнях, 6 опублікованих тезах конференцій.

Аналіз змісту дисертації та опублікованих праць є підставою для висновку про наукову обґрунтованість і достовірність отриманих результатів та висновків дослідження. Результати дослідження належно апробовані, про що свідчить участь автора у наукових конференціях, семінарах та конгресах, зокрема таких як: Міжнародна 23 науково-практична конференція «Трансформація системи публічного управління створенням здоров'я збережувального та безпечного простору України (модернізація, інновації, розвиток)» (02 червня 2020р.), Звітна наукова веб-конференція викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2020 рік ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (5–9 квітня 2021 р., м. Івано-Франківськ), X науково-практична конференція з міжнародною участю «Професійний менеджмент в сучасних умовах розвитку ринку» (1 листопада 2021 р.), Науково-практична конференція «Розвиток наукових міжгалузевих досліджень» (м. Вінниця, 26-27 листопада 2021 р.), Міжнародна мультидисциплінарна наукова інтернет конференція, «Економіко-правові дискусії: соціальні та гуманітарні науки» (м. Львів – м. Пшеворськ, 25-26 квітня 2023р.); XXXII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (м. Відень Австрія, 07 травня 2023 р).

Оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності є однією з умов успішного розв'язання завдань дослідження, що підтверджено результатними цього дослідження.

У дисертаційному дослідженні Прощуком Е. П. використано загальнонаукові методи пізнання, завдяки яким забезпечено повноту виявлення причинно-наслідкових зв'язків процесів та явищ, які досліджуються у роботі.

У першому розділі висвітлено проведення науково-літературного аналізу, що дозволяє уточнити теоретико-методологічні підходи до формування основних категорій та понять, які використовуються у дисертаційному дослідженні, зокрема, поняття публічного управління із врахуванням специфіки його реалізації у сфері фізичної культури та спорту.

Системно-структурні методи дозволи автору провести порівняльний аналіз моделей публічного управління фізичною культурою та спортом на рівні країн-членів ЄС та запропонувати єдину Європейську модель на загальноєвропейському та національному рівнях публічного управління фізичною культурою та спортом, що дозволило надати рекомендації щодо їх імплементації, які висвітлено у другому розділі дисертації.

Шляхом використання Прощуком Е. П. методів соціологічного опитування було розроблено проєкцію тенденцій розвитку фізичної культури та спорту, структуровано шляхом використання методів синтезу запити та організаційні елементи моделі публічного управління фізичною культурою та спортом. Також було використано емпіричні методи, що дозволили описати пропозиції до підвищення ефективності процесів публічного управління, а також провести моделювання організаційних механізмів імплементації Європейської моделі публічного управління у сфері фізичної культури та спорту.

Загальні висновки дисертації відповідають її змісту, конкретно висвітлюючи отримані наукові та практичні результати. Слід зазначити, що дисертація є закінченою науковою працею, в якій містяться нові наукові доробки, що мають певну теоретичну та практичну цінність.

Відомості про дотримання академічної доброчесності. У дисертації та наукових публікаціях Прощука Е. П. відсутні порушення академічної доброчесності, зокрема, фальсифікації чи фабрикації тексту. Аналіз тексту

дисертації свідчить про відсутність порушення Прощуком Е. П. вимог академічної доброчесності за результатами перевірки дисертаційної роботи та опублікованих праць.

Усе зазначене вище дає можливість стверджувати, що дисертаційне дослідження Прощука Е. П. є оригінальним, завершеним, не містить раніше захищених положень, а наукова праця має нові обґрунтовані висновки, характеризується достатнім рівнем наукової новизни, практичним значенням, становить реальний внесок у розвиток публічного управління, прогнозує можливість подальшого використання результатів дослідницької розвідки.

Зміст дисертації відображає належну фахову підготовку здобувача, його сформованість як сумлінного й креативного науковця.

Дискусійні положення та рекомендації до дисертаційного дослідження. Позитивно оцінюючи в цілому рецензоване дисертаційне дослідження Прощука Е. П., результати його дослідження, здобуті висновки й аргументовані пункти новизни, в якості наукової дискусії пропонуємо звернути увагу на окремі положення та висловити певні побажання.

1. Здобувач наполягає на необхідності розширення формату суспільно-владної взаємодії в публічному управлінні фізичною культурою і спортом внаслідок системного залучення професійних фізкультурних організацій та спортивних федерацій (підрозділ 1.3. дисертаційного дослідження). Доцільно б деталізувати, в якій частині впровадження європейського досвіду національними громадськими інституціями професійного спрямування вартувало б застосувати їх креативні підходи.

2. У дисертаційному дослідженні запропоновано інтегровану модель публічного управління фізичною культурою і спортом на основі європейського досвіду в Україні (підрозділ 3.3. дисертаційного дослідження). Однак, робота, на нашу думку, мала б більш позитивний ефект, якщо б в її пропозиціях було деталізовано, які саме елементи кращих практик зарубіжного досвіду було імplementовано з єдиної Європейської моделі управління фізичною культурою та спортом, а які з досвіду окремих європейських країн у зазначеній сфері.

3. У підрозділі 3.1. дисертаційної роботи акцентовано увагу на результатах соціологічних опитувань громадян у сфері функціонування об'єктів та суб'єктів системи фізичної культури і спорту в Україні. Видається більш доцільним охарактеризувати зазначені результати в контексті збереження та можливого піднесення рівня громадського здоров'я у суспільстві, а також деталізувати напрями мотивації населення до занять фізичною культурою та спортом, особливо серед молоді в Україні.

Але в цілому, зазначене вказує на дискусійний характер певних суджень автора та не знижує загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Висновки про відповідність дисертації вимогам.

Дисертаційна робота Прощука Едуарда Петровича «Публічне управління у сфері фізичної культури і спорту: європейська модель та її впровадження в Україні», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування, є завершеним науковим дослідженням, що вирішує поставлене наукове завдання, яке полягає в обґрунтуванні науково-теоретичних засад та наданні практичних рекомендацій із впровадження європейського досвіду публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні через функціонування інтегрованої моделі з ефективною реалізацією комплексу управлінських механізмів.

Представлена дисертаційна робота на тему «Публічне управління у сфері фізичної культури і спорту: європейська модель та її впровадження в Україні» відповідає вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40 (зі змінами), вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (зі змінами від 21.03.2022 р. №341). Подана дисертаційна робота є завершеною працею, в якій отримано нові обґрунтовані результати, що мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, а її

автор Прошук Едуард Петрович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:

Кандидат економічних наук, доцент,
завідувачка кафедри управління та
бізнес-адміністрування

Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Ірина П'ЯТНИЧУК